

Számelmélet I.

(Maradékos osztás, oszthatóság)

Diszkrét matematika II. feladatsor

Gyakorlatvezető: Uray M. János

1. Osszuk el maradékosan a -t b -vel:

- a) $a = 20, b = 6$;   b) $a = -71, b = 5$;   c) $a = 102, b = -7$;   d) $a = -68, b = -11$;
e) $a = 5, b = 12$;   f) $a = -104, b = 8$;   g) $a = -327, b = -42$;   h) $a = -3, b = 12$.

2. Legyen $a, b \in \mathbb{Z}$, melyekre:

- $a \bmod 7 = 3$,   • $b \bmod 7 = 6$.

Számítsuk ki és igazoljuk:

- a) $a + b \bmod 7$;   b) $a - b \bmod 7$;   c) $ab \bmod 7$.

3. Legyen $a, b, m \in \mathbb{Z}$, $m \neq 0$. Bizonyítsuk be, hogy az alábbi kifejezések csak $(a \bmod m)$ -től és $(b \bmod m)$ -től függenek, a és b konkrét értékétől nem:

- a) $a + b \bmod m$;   b) $a - b \bmod m$;   c) $ab \bmod m$.

4. Számítsuk ki:

- a) $2019^3 \bmod 6$;   b) $2019^{32} \bmod 7$;   c) $2019^{288} \bmod 7$;   d) 1017677^{838} utolsó számjegye.

5. Írjuk fel a megadott számrendszerben:

- a) $674 \rightarrow 2$;   b) $1864 \rightarrow 2$;   c) $376529 \rightarrow 2$;
d) $674 \rightarrow 3$;   e) $1864 \rightarrow 3$;   f) $376529 \rightarrow 3$;
g) $674 \rightarrow 5$;   h) $1864 \rightarrow 5$;   i) $376529 \rightarrow 5$.

6. Számoljuk ki a megadott számrendszerben:

- a) $10011001_2 + 101011010_2$;   b) $1001_2 \cdot 1101_2$;   c) $1221_3 \cdot 2112_3$;   d) $1234_5 + 4321_5$;
e) $1234_5 \cdot 4321_5$;   f) $1236_7 \cdot 6321_7$;   g) $10011001_2 / 101_2$;
h) $110110010101101_2 / 101111001_2$;   i) $12011_3 / 201_3$.

7. Melyikből következik melyik? Indokoljuk. ($a, b, c \in \mathbb{Z}^+$)

- a) $a \mid b \wedge a \mid c \stackrel{?}{\iff} a \mid b + c$;   b) $a \mid b + c \wedge a \mid b \stackrel{?}{\iff} a \mid c$;
c) $a \mid c \wedge b \mid c \stackrel{?}{\iff} ab \mid c$;   d) $a \mid b \wedge a \mid c \stackrel{?}{\iff} a \mid bc$;   e) $a \mid b \wedge c \mid d \stackrel{?}{\iff} ab \mid cd$;
f) $a \mid b \wedge a \mid c \stackrel{?}{\iff} a \mid b + c \wedge a \mid b - c$;   g) $a \mid b \wedge a \mid c \stackrel{?}{\iff} a \mid 2b + 5c \wedge a \mid 3b + 7c$.

8. Legyen $n \in \mathbb{Z}$. Bizonyítsuk be, hogy:

- a) $2 \mid n(n + 1)$;   b) $6 \mid n(n + 1)(2n + 1)$;   c) $30 \mid n^5 - n$;
d) $960 \mid (n^3 - n)(n^2 - 4)$, ha $2 \mid n$, de $4 \nmid n$.

9. Bizonyítsuk be, hogy három egymást követő egész szám köbének összege osztható:

- a) a középső szám 3-szorosával;   b) 9-cel.

10. Bizonyítsuk be, hogy azok a hatjegyű számok, amelyeknek az első három számjegye megegyezik az utolsó hárommal, oszthatók 7-tel, 11-gyel és 13-mal.
11. Bizonyítsuk be, hogy bármely két páratlan négyzetszám különbsége osztható 8-cal.

Nehezebb feladatok

12. A szultán 1-től 100-ig számozott celláiban egy-egy rabot tart fogva, minden cellát gondosan zárva tarva. Egy napon a szultánnak jó kedve támad, és elhatározza, hogy néhány rabot szabadon ereszt. Ezért leküldi egymás után 100 emberét, és a k -edik ember minden k -val osztható cella zárján állít egyet (ha nyitva volt, bezárja, ha zárva volt, akkor kinyitja). Mely sorszámú cellák lesznek a végén nyitva?
13. Bizonyítsuk be, hogy öt egymást követő négyzetszám összege nem lehet négyzetszám.
14. A számrendszerfogalom kiterjeszthető negatív egész $b \leq -2$ alapszámokra is, azaz bármely $n \in \mathbb{Z}$ felírható b -alapú számrendszerben $n = \pm \sum_{i=0}^k d_i b^i$ alakban, ahol $0 \leq d_i \leq |b| - 1$. Írjuk fel az alábbi számokat -5 -ös számrendszerben:
a) -121 ;   b) 127 ;   c) 2636
15. Tegyük fel, hogy az $\overline{abc}$ háromjegyű szám osztható 37-tel. Igazoljuk, hogy ekkor $\overline{bca}$ is osztható 37-tel.
16. Bizonyítsuk be, hogy $23 \mid 5a + 9b \implies 23 \mid 3a + 10b$.
17. Mely n egész számokra lesz $\frac{n^6 - 3}{n^2 + 2}$ is egész szám?
18. Bizonyítsuk be, hogy minden n természetes számra $133 \mid 11^{n+2} + 12^{2n+1}$.
19. Van 2^{1000} -nek olyan többszöröse, amelyben csak az 1 és a 2 számjegyek szerepelnek?